خبر امروز

■ **اهدای مدال نایب قهرمان مسابقات وزنه‌برداری جوانان جهان به موزه آستان قدس رضوی**

نایب قهرمان مسابقات وزنه‌برداری جوانان جهان در ۲۰۲۳، مدال خود را به موزه آستان قدس رضوی اهدا کرد. به گزارش آستان نیوز، طاها نعمتی مقدم صبح ۱۱ اردیبهشت در مراسمی مدال نقره خود را که در مسابقات وزنه‌برداری جوانان جهان در مکزیک ۲۰۲۳ کسب کرده بود، به موزه آستان قدس رضوی اهدا کرد. وی در این مراسم که با حضور مدیر ارتباطات و اطلاع‌رسانی آستان قدس رضوی، مدیرکل نذورات آستان قدس رضوی و مدیرعامل تربیت بدنی آستان قدس رضوی در محل سالن نمایشگاه‌ها و همایش‌های آستان قدس رضوی برگزار شد، گفت: با استعانت از حضرت رضا(ع) سال گذشته توانستم سه مدال نقره کسب کنم و همچنین رکورد نوجوانان کشورمان را افزایش دهم. پیش از آغاز مسابقات نذر کردم اگر بتوانم رکورد را افزایش دهم، مدالم را به امام رضا(ع) هدیه کنم. با عنایات امام رئوفم موفق شدم ۶ کیلوگرم رکورد را افزایش دهم و مدال قهرمانی را از آن خود کنم.

■ **کتیبه مقبره شیخ بهایی؛ یادبودی برای معمار برجسته حرم مطهر رضوی**

کتیبه مقبره شیخ بهاءالدین محمد معروف به شیخ بهایی در میان آینه‌کاری‌های رواق شیخ بهایی و بر فراز آرامگاه این عالم پرآوازه نصب شد. به گزارش آستان نیوز، کتیبه سنگی مقبره شیخ بهاءالدین محمد معروف به شیخ بهایی به طول ۲۷۰ و عرض ۷۰ سانتیمتر و ضخامت ۴ سانتیمتر بالای مقبره او در میان آینه‌کاری‌های رواق شیخ بهایی به همت سازمان عمران و نگهداری حرم مطهر رضوی آماده و نصب شده است. جنس این کتیبه اهدایی از سنگ مرمر سبز بدون رگه و در گوشه‌های آن تزئیناتی به صورت طلاکاری نیز کار شده است تا جلوه‌ای شکوهمند به آن ببخشد. در این کتیبه تاریخچه کوتاهی از زندگی این عالم پرآوازه که نقش بسزایی در توسعه حرم مطهر ملک پاسبان حضرت رضا(ع) داشته به صورت حجاری با روش سندبلاست با خطاطی استاد تعریفی و استاد توکلی آمده و به معرفی تألیفات مهم، کارهای برجسته و شاگردان مطرح وی پرداخته شده است.

■ **آماده سازی کتیبه‌های دست‌نویس ایوان‌های صحن انقلاب و آزادی ویژه دهه کرامت**

با همکاری معاونت رفاه زائرین حرم مطهر، اداره روشنایی و مرکز ارتباطات و اطلاع‌رسانی آستان قدس رضوی، در آستانه ایام دهه کرامت، کتیبه‌های دست‌نویس اجرا و آماده نصب در سردر ایوان‌های صحن انقلاب و آزادی حرم مطهر است. مدیر ارتباطات و اطلاع‌رسانی آستان قدس رضوی در گفت‌وگو با آستان نیوز به جزئیات تهیه و نصب این کتیبه‌ها اشاره کرد و گفت: معاونت رفاه زائرین حرم مطهر رضوی در تمام مناسبت‌های مذهبی اعم از میلاد و شهادت‌های ائمه اطهار(ع)، کتیبه‌های متنوعی را تهیه و در ایوان‌های بارگاه منور رضوی نصب می‌کند. امیر خالقی تصریح کرد: امسال نیز همزمان با فرارسیدن ایام میلاد با برکت ولی نعمتمان حضرت رضا(ع) و دهه کرامت، از یک هنرمند حرفه‌ای دعوت کردیم کتیبه‌هایی را در ابعاد ۱۶ در ۸ به صورت دست‌نویس آماده کند. این کتیبه‌های دست‌نویس، مزین به اشعار مرتبط و متن سلام به حضرت رضا(ع) است که ۱۰ اردیبهشت کار آماده‌سازی آن به پایان رسیده و در ایام دهه کرامت در ایوان‌های یاد شده نصب و در معرض دید زائران و مجاوران حضرت رضا(ع) قرار خواهد گرفت.

■ **بازدید مدیران رادیو از پروژه‌های عمرانی و فرایند بسته‌بندی گل‌های فوق ضریح**

گروهی از مدیران رادیو به منظور آشنایی با فعالیت‌های عمرانی آستان قدس رضوی و فرایند بسته‌بندی گل‌های فوق ضریح حرم مطهر رضوی از رواق زیرسطحی بست شیخ بهایی و بخش شمیم رضوان بازدید کردند. به گزارش آستان نیوز، در سومین روز از اردوی آموزشی مدیران رادیو صداوسیمای کشورمان در مشهد مقدس، برخی از این مدیران از پروژه رواق زیرسطحی بست شیخ بهایی بازدید کردند که در این بازدید، مهندس محرابیان به‌عنوان کارشناس شرح پروژه، درصد پیشرفت، مساحت پروژه، زمان شروع و مدت انجام پروژه را توضیح داد. در بخش دیگری از این بازدید، مدیران رادیو از بخش شمیم رضوان بازدید کردند و محمدحسین برگی به عنوان سرکشیک روز، توضیحاتی در خصوص چگونگی آغاز و انجام فرایند آماده‌سازی گل‌های متبرک فوق ضریح مطهر را که روزانه تعویض می‌شود و به این مکان انتقال پیدا می‌کند، بیان کرد. فعالیت‌های این مجموعه شامل استریل، خشک کردن، بسته‌بندی و توزیع گل‌های متبرک می‌شود.

نکته‌ها
حضرت آیت‌الله خامنه‌ای

نگاه به معلم باید نگاه تکریم‌آمیز باشد

باید تکریم معلم و حرفه تعلیم در جامعه ما همگانی بشود، همه افتخار کنند به معلم بودن، به اینکه به معلم سلام می‌کنند، احترام می‌کنند. مقام معلم هرچه بالا برود، مقام تعلیم و تربیت در جامعه بالا رفته است. نگاه کوته‌بینانه به معلم برای جامعه یک خسارت است، نگاه به معلم باید نگاه تکریم‌آمیز باشد. بسیاری از مشاغل گوناگون در کشور با زرق‌وبرق، با جلوه‌گری‌های گوناگون وجود دارند که جایگاه همه این‌ها از شأن تعلیم و حرفه تعلیم بسیار پایین‌تر است؛ این را باید همه ما بفهمیم و درک کنیم. سطح تعلیم و محتوای تعلیم، طبعاً یک سطح متفاوتی است، اما در رتبه عالی و در رتبه‌های امثال ما‌ها، حقیقت تعلیم یک چیز است؛ این مایه افتخار است. ما برای معلم احترام قائلیم، تکریم قائلیم، زیر بار منت معلمیم؛ هم برای خودمان، هم برای فرزندانمان و عزیزانمان و کسانی که آینده آن‌ها برای ما مهم است. همه مردم در این جهت شریک‌اند؛ همه زیر بار منت معلمانیم.

إن الله و ملائكته حتى النملة في جحرها و حتى الحوت في البحر يصلون على معلم الناس الخير

خداوند و فرشتگانِ او و حتی مورِ در لانه‌اش و حتی ماهی در دریا، بر کسی که به مردم خیر و خوبی بیاموزد درود می‌فرستند.

میراث مکتوب

آداب تعلیم و تعلم در حوزه علمیه از کتاب «آرزوی شاگرد» اثر شهید ثانی

چنین کنند معلمان...

محمد ولیان پور | معلمی تنها یک شغل نیست و رابطه آموزگار و دانش‌آموز یا استاد و شاگردی نیز فراتر از رابطه کاری و شغلی تعریف می‌شود. رابطه‌ای که بدون اخلاق، ناقص است و بال دوم تعلیم و تربیت را نخواهد داشت.

علاوه بر سلوک فردی و رفتار اساتید و نیز دروس اخلاق و نکات اخلاقی تبیین شده در دروس حوزه، کتاب‌های اخلاقی، به‌ویژه کتب آداب تعلیم و تعلم، نقش مهمی در شکل‌گیری اخلاق علمی در حوزه‌های علمیه داشته‌اند. ازجمله مهم‌ترین کتاب‌های نگاشته‌شده در این زمینه «آداب المتعلمین» نوشته شیخ طوسی و «منیة المرید» به قلم شهید ثانی است که در طول تاریخ به عنوان متون مرجع اخلاقی دانشوران شیعه مورد استفاده بوده و به تناوب در چارچوب دروس حوزه علمیه قرار گرفته‌اند. به مناسبت روز معلم نگاهی داریم به یکی از این کتاب‌ها و گوشه‌هایی از آداب استاد و شاگردی را مرور خواهیم کرد.

■ **همه چیز درباره آداب علم‌آموزی**

شهید ثانی ابتدا کتاب مفصلی در اخلاق با نام «منارالقاصدین فی اسرار معالم الدین» می‌نویسد که متأسفانه در تاریخ باقی نمانده است. اما کمی بعد، بخشی از آن را در باب آداب علم‌آموزی جدا می‌کند و نامش را «منیة المرید» می‌گذارد؛ «آرزوی شاگرد». شیخ شهید شیعه در این کتاب به موضوعاتی مانند ارزش علم، علوم اسلامی و مراتب آن‌ها، تکالیف شاگرد و استاد، آداب مفتی و مستفتی، آداب مناظره، مباحثه، کتابت و سایر مسائل موردنیاز در مسیر تعلیم علم و علم‌آموزی پرداخته است. همچنین در نگارش و تألیف کتاب از آیات، روایات و اقوال علما در هر بابی استفاده شده است. آداب معلم و متعلم در سه بخش نوشته شده است؛ آداب مشترک، آداب مختص به معلم و آداب مختص به متعلم. آداب مشترک معلم و متعلم نیز در دو بخش بیان شده؛ آداب عمومی آن‌ها و آداب آن دو در مجلس درس. به این ترتیب مداومت و استمرار در علم، خودداری از مراء و جدال و ستیزه‌جویی در بحث، پرهیز از مانع شرم و حیا در علم، انعطاف و تسلیم در برابر حق و رجوع در صورت اشتباه، تأمل در تدریس و سؤالات و پرهیز از شتاب‌زدگی، تلاش برای فهم عمیق و آمادگی پیش از درس و آراستگی ظاهر و نظافت، ازجمله مهم‌ترین آداب و وظایف مشترک معلم و شاگرد است.

■ **شرط اول اخلاص است**

اما اخلاص، مهم‌ترین شرط تعلیم و تعلم است: «اخلاص نیت برای اللّٰه تعالی اولین واجب است، چرا که مدار اعمال بر نیات است...». نگارنده پس از این پیش‌شرط به تعریف علم پرداخته: «بعد از برطرف کردن تمام رذائل، اعتماد و توکل بر خدا کند که کثرت علم به کثرت تعلیم و تعلم نیست، بلکه نوری است که خداوند در قلب کسی که اراده هدایت کند، قرار می‌دهد. به خلق خدا و اسباب تکیه نکند و بداند که روزی‌اش تضمین شده...». حسن خلق و تواضع با مردم و عفت نفس داشته باشد. برای صیانت علم بر اهل ملوک و اهل دنیا وارد نشود. آن که این راه را نرفت، به مقصد نرسید و اگر رسید، حالش حال عفیف نباشد. محافظت کند بر قیام به شعائر اسلام، مانند اقامه نماز در مسجد و انشای سلام و امر به معروف و نهی از منکر. به امور جائز اکتفا نکند و احسن امور را انجام دهد.

■ **معلم، پدر معنوی تو است**

شاگرد باید استاد را به عنوان پدر معنوی خود تلقی کند. بنابراین علاوه بر رعایت ادب در حق او، باید در ادای حق پدری و وفای به حقوق تربیت استاد بکوشد. استاد را باید به عنوان طبیب جان و روان برشمارد، با دیده تکریم و احترام به استادش بنگرد و از عیوب او چشم بپوشد؛ چراکه تنها با چنین دیدگاهی می‌تواند به بهره‌گیری از استاد و نفوذ و ثبات بیان و گفتار او در ذهنش کمک کند. شاگرد فزون‌تر از مقداری که مأمور به تواضع و فروتنی نسبت به علما و دانشمندان و دیگر اصناف مردم است باید در برابر استادش متواضع و فروتن باشد. شاگرد بکوشد پیش از حضور استاد در جلسه حاضر شود و خود را به چنین پیشتازی عادت دهد تا حضور او در درس به تأخیر نیفتد و ناگزیر نشود پس از حضور استاد در جلسه حاضر شود. سپاسگزاری از ارشاد و هشدارهای استاد، تحمل تندی‌های احتمالی، عدم ایجاد مزاحمت برای استراحت او، نشستن با نزاکت و ادب در محضر استاد و مراقبت از حالات و رفتار و گفتار، پیشی نگرفتن شاگرد به پاسخ پرسش‌ها، تمرکز حواس و استماع دقیق سخنان، شهامت اعتراف به درک نکردن مطالب استاد، پرهیز از بدگویی استاد و دفع اتهام‌های ناروا از ساحتش، پوشش عیب‌های استاد و اظهار مناقب و خوبی‌های او از جمله سایر وظایف شاگرد دربرابر استاد و حقوق معلم بر متعلم است.

■ **معلمی هم آداب دارد**

معلم نسبت به خودش باید مسائلی را مراعات کند، از جمله اینکه صلاحیت و شایستگی تعلیم در تمام مظاهر وجود و رفتارش نمایان باشد، حیثیات و شئون علم را رعایت کند، از تعلیم علم دریغ نورزد و در بذل و انفاق علم بکوشد، گفتارش را با عمل تأیید کند، حتی اگر به‌واسطه عذری توصیه خودش را به‌خاطر امر مهم‌تری انجام نمی‌دهد، عذرش را به دیگران اعلام کند. در اظهار حق و مقابله با بدعت‌ها شهامت داشته باشد، به مردم و اموال آن‌ها طمع نداشته باشد و... .

رابطه استاد با شاگردان نیز باید به‌درستی تنظیم شود: ایجاد خلوص نیت در شاگردان و دلبستگی به دانش، مواسات و دلسوزی به آنان، استفاده از روش‌های مناسب تشویق و تنبیه، فروتنی و نرمش با شاگردان و نداشتن تکبر دربرابر آن‌ها، برخورد با گشاده‌رویی، پرسش از احوال شاگردان، پیگیری غیبت و تلاش برای رفع گرفتاری آن‌ها و عیادت هنگام بیماری، آشنایی با نام و نسب و اقوام و مشخصات شاگردان، بیان مطالب به فراخور استعداد آن‌ها، رعایت ترتیب منطقی علوم و دروس، آزمایش هوش و استعداد شاگردان با درخواست اعاده درس از آن‌ها، ایجاد پرسش برای برانگیختن آن‌ها به فهم بیشتر، احترام به شخصیت شاگرد و اعتراف به اهمیت افکار او، عدم تقبیح سایر علومی که در آن تخصص ندارد و... .

■ **به همان صورتی که در نماز مستحب است**

و در نهایت، برخی از آداب و وظایف ویژه معلم هنگام تدریس چنین است: با آرامش، وقار، فروتنی، نرمی و سر به زیر در جلسه درس بنشیند، دو زانو و به همان صورتی که در نماز مستحب است، اما پشت به قبله جلوس کند تا شاگردانش رو به قبله باشند، جایی بنشیند که همه شاگردان را ببیند و همه شاگردان او را ببینند، به شاگردان نگاه کند و نگاهش را عادلانه بین آن‌ها تقسیم کند. شاگردان عالم‌تر یا بزرگ‌تر را تجلیل کند و نسبت به شاگرد تازه‌وارد گشاده‌رویی بیشتری داشته باشد.

معلم باید هر سؤالی ولو سخیف را با رفق و مدارا پاسخ گوید، در مسائلی که به آن‌ها احاطه ندارد، عذرش را بگوید و اگر متوجه بیان اشتباه خود شد، به‌سرعت اعلام کند، درس را با نصایح اخلاقی و دعا پایان دهد تا موجب خضوع و انعطاف شود و خشکی درس و بحث سبب قساوت قلب نشود و در پایان هم قدری درنگ کند تا اگر پرسشی برای کسی مانده بتواند در میان بگذارد.

برش

توصیه امام رضا(ع) درباره شخصیت معلم

امام رضا(ع) در فراز «فَاطْلُبُوا الْعِلْمَ فِي مَظَانِّهِ» به این اشاره کرده‌اند مسلمان هر جا احتمال دهد علم وجود دارد، باید برای دریافت آن اقدام کند. در فراز بعدی امام به این موضوع اشاره دارند که «وَ اقْتَبِسُوهُ مِنْ أَهْلِهِ» یعنی علم را از اهل آن بگیرید. گر چه با توجه به فقره اول که گذشت، طلب علومی که معارف دینی نیستند حتی اگر نزد مشرک باشند، ضروری و واجب بوده و گمشده عاقل یا مؤمن تلقی شده‌اند، اما علوم مربوط به دین و معارف دینی را باید از افرادی که شایستگی آن را دارند دریافت کرد.

گفت‌وگو با مریم نوری، مربی پیشکسوت قرآن در حرم مطهر رضوی به مناسبت روز معلم

به من می‌گویند «مادر مهدالرضا علیه‌السلام»

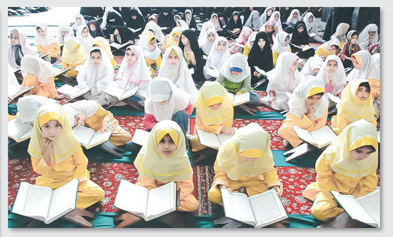

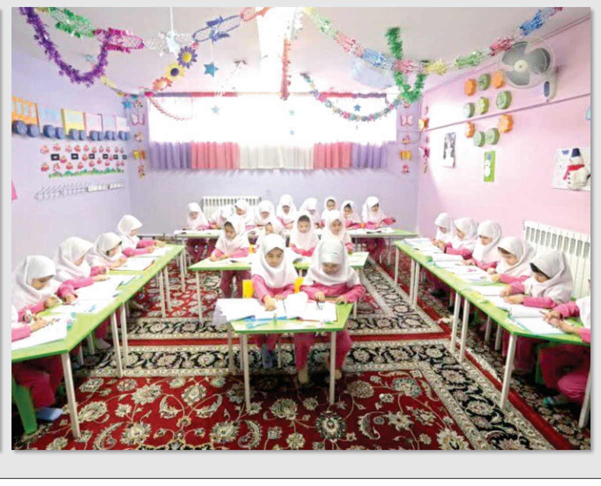

آزیتا ذکا | هفت سال پیش از انقلاب در کوچه جوادیه در خانواده‌ای مذهبی به دنیا آمد. ته‌تغاری خانه بود و عشق رفتن به مهد کودک را داشت. اما سخت‌گیری و غیرت برادر بزرگ‌تر مانع این آرزو شد. ساعت‌ها جلو در خانه می‌نشست تا بچه‌های محل از مهد برگردند و برای او تعریف کنند چه چیزهایی در آنجا آموخته‌اند و چه اتفاقاتی افتاد.

عطش آموختن داشت؛ پس از ازدواج به کسب علم در حوزه علمیه رو آورد. تحصیل در مدرسه دینی فتح‌بابی شد تا مسیر زندگی‌اش تغییر کرده و آموخته‌ها و تدریس اورنگ و بوی قرآن و امام رضا(ع) بگیرد.

روز معلم فرصتی برای روزنامه قدس فراهم کرد تا با مریم نوری، مربی پیشکسوت و مادر مهدالرضا(ع) به گفت‌وگو بنشیند و بشنود چگونه طرح آموزشی احمدرضا محسنی در عمر ۲۵ ساله خود جهانی شده است. مشروح این گفت‌وگو از نظرتان می‌گذرد.

■ **چه عواملی دست به دست هم داد تا سرنوشت خانم نوری با مهدالرضا(ع) رقم بخورد و مادر مهدالرضا(ع) خطاب شود؟**

علاقه به تحصیل داشتم و همیشه دعا می‌کردم در جایی آبرومند مشغول به کار شوم و با علم خود برای جامعه مفید باشم. پس از ازدواج در سال ۱۳۷۵ به تحصیل دروس حوزوی رو آوردم.

سال ۱۳۷۷ تازه اداره علوم قرآن و حدیث که اکنون اداره دارالقرآن الکریم حرم مطهر رضوی نام دارد، تأسیس و اقدام به گزینش مربی قرآن کرد. اطلاعیه آزمون را در حوزه ما هم زده بودند. من هم اقدام کردم و از همان سال مسیر زندگی‌ام در وادی قرآن قرار گرفت.

آزمونی از سوی اداره قرآن و حدیث در کتابخانه مرکزی حرم مطهر برگزار شد؛ من نیز در این آزمون قبول شدم و خیلی خوشحال بودم که معلم قرآن حرم مطهر امام رضا(ع) شده‌ام.

■ **ورود شما به حرم مطهر رضوی ابتدا برای تدریس قرآن بزرگسالان و سپس نونهالان بود؟**

بله. از تابستان ۱۳۷۷ به عنوان معلم قرآن در رواق دارالهدایه مشغول تدریس روخوانی، روان‌خوانی و تجوید شدم. یک سال گذشت، روزی از سوی اداره علوم قرآن و حدیث آمدند و اعلام کردند یک طرح آموزشی برای کودکان آمده و هر کس دوست دارد معلم قرآن برای پیش‌دبستانی شود، اعلام آمادگی کند.

■ **و شما هم اعلام آمادگی کردید...**

دقیقاً. آن سال‌ها در شور جوانی بودم و اعتماد به نفس بالایی داشتم. بنابراین اولین نفر اعلام آمادگی کردم؛ آقای محسنی، مبدع طرح مهدالرضا(ع) و حجت‌الاسلام سیدجلال حسینی، مسئول آموزش اداره از من پرسیدند: «به بچه‌ها علاقه داری؟» باز هم با همان اعتماد به نفس بالا، جواب مثبت دادم. ۱۲ نفر از مربیان قرآن بزرگسال برای مهدالرضا(ع) انتخاب شدیم.

■ **چه جالب...**

جالب اینجاست که من ابتدا باور نداشتم بچه‌ها با صدای حیوانات حروف الفبا را یاد بگیرند. وقتی ۱۰ روز در رواق دارالهدایه این طرح را آموزش دیدیم به ما گفته شد حالا خودتان بروید و در مسجد محله‌تان بچه‌ها را جمع کرده و این طرح را به آن‌ها آموزش دهید. منزل ما در کوی امیرالمؤمنین(ع) بود. خوشحال در وقت نماز به مسجد رفتم و فراخوان دادم که حدود ۶۰ دختر و پسر خردسال نام‌نویسی کردند. نخستین کلاس مهدالرضای من با همین تعداد قرآن‌آموز در یک اتاق کوچک مسجد برگزار شد.

سال‌های ۱۳۷۸ و ۱۳۷۹ مربی مهدالرضا(ع) بودم و ۱۵۰ سرفصل آموزشی از مهر تا مرداد سال بعد برای بچه‌ها داشتیم که برای آن‌ها این تعداد سرفصل زیاد بود. یک روز آقای محسنی گفت: «چه کسی می‌تواند سرفصل‌های آموزشی را به حداقل برساند؟» باز هم من اولین نفر اعلام آمادگی کردم و سرفصل آموزشی را از ۱۵۰ جلسه به ۷۰ جلسه رساندم و آن را تحویل آقای محسنی دادم. او جزوه آموزشی را نزد مسئول آموزش اداره برد و حجت‌الاسلام حسینی هم گفت: «اگر راست می‌گوید، بیاید در ۷۰ جلسه به بچه‌ها طرح را آموزش دهد». تابستان سال ۱۳۸۰ در حسینیه آیت‌الله حائری بچه‌های پیش‌دبستانی را در ۵۵ جلسه، قرآن‌خوان کردم که حتی به ۷۰ جلسه هم نرسید. حدود ۴۰ نفر از قرآن‌آموزان را نزد آقای حسینی و آقای محسنی بردم و وقتی بچه‌ها جلو آن‌ها قرآن خواندند، تعجبشان برانگیخته شد. این امر موجب شد از فروردین ۱۳۸۱ مسئولیت مهدالرضا(ع) به من واگذار شود.

■ **پس باید گفت این اعتماد به نفس بالا، شما را مادر مهدالرضا(ع) کرد؟**

بله. اسفند ۱۳۸۰ حجت‌الاسلام حسینی از مسئول آموزش به ریاست اداره منصوب شد و الحمدلله در کنار دوستان مخلص و دغدغه رئیس اداره، ما آموزش مهدالرضا(ع) را فقط محدود به کلاس نکردیم؛ با پیشنهاد آقای حسینی کارگاه مهدالرضا(ع) در ۲۲ بهمن ۱۳۸۲ افتتاح شد.

از سال ۱۳۸۳ حضور مهدالرضا(ع) را در نمایشگاه قرآن و عترت مشهد و نمایشگاه قرآن تهران داریم که همیشه پرمخاطب‌ترین غرفه نمایشگاه بوده است. در همین سال استارت دوره آموزشی «نسیم رضوان» را زدیم که این جشنواره به صورت دوسالانه ویژه مربیان استانی مهدالرضا(ع) در مشهد برگزار می‌شود.

سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۷ جشنواره «نسیم بهشت» را برای قرآن‌آموزان مهدالرضا(ع) داشتیم که آن‌ها در یک دوره رقابتی در رشته‌های مختلف استعدادیابی می‌شدند. ایده برگزاری جشنواره نسیم بهشت را از یکی از جشنواره‌های آموزش و پرورش الگو گرفته بودم. خاطرم هست در یک برگه مچاله شده، ایده‌ام را ترسیم و نزد مسئول آموزش اداره بردم که موافقت شد و سپس به اجرا رسید. از سال ۱۳۹۴ نیز طرح شباب‌الرضا(ع) راه افتاده و نونهالان قرآنی پس از مهدالرضا(ع) جذب شباب‌الرضا(ع) می‌شوند.

■ **این طرح خیلی زود از شهر مشهد به سطح بین‌المللی گسترش یافت. به نظر مادر مهدالرضا(ع) دلیل آن چیست؟**

سه مزیت را می‌توان برای این طرح برشمرد. نخست، مهدالرضا(ع) تنها طرحی است که در آن بدون هیچ محدودیتی به علاقه‌مندان و متقاضیان آموزش داده می‌شود. دومین مزیت آن را می‌توان محبوبیت مربیان مهدالرضا(ع) دانست که با اخلاص آن‌ها همراه است. همچنین آموزشی که در این طرح می‌دهیم با بقیه آموزش‌ها متمایز بوده و دلیلش هم این است بچه‌ها در این طرح فقط خواندن می‌آموزند نه نوشتن. خواندن هم با روش قصه و بازی است. از همه مهم‌تر اینکه ما در این طرح، قرآن را با لحن عرب به بچه‌ها می‌آموزیم.

همان‌طور که گفته شد، این طرح محدودیت ندارد و از سال ۱۳۸۱ آقای محسنی و آقای حسینی به استان‌هایی که نمایندگی آستان قدس رضوی دارند، سفر کرده و این طرح را در آن استان‌ها آموزش می‌دادند. پیش از سال ۱۳۹۶ که مهدالرضا(ع) از مدیریت اداره دارالقرآن الکریم خارج و به مرکز قرآن انتقال یابد، آموزش این طرح را در ۹ استان دارای نمایندگی آستان قدس داشتیم. الحمدلله الان به ۳۱ استان رسیده و در سطح کشور هزار و ۳۸۷ کلاس مهدالرضا(ع) داریم که زیرنظر ۹۷۷ مربی مدیریت می‌شوند. از این تعداد ۵۵۰ کلاس با حضور ۳۰۰ مربی در مشهد است. خودم این طرح را به معلمان قرآن دو کشور بحرین و عربستان آموزش داده‌ام. نوروز ۱۳۸۷ از سوی اداره به بحرین اعزام شدم و دو جلسه هم این طرح را در حرم به معلم‌های کشور عربستان آموزش دادم. این تقاضاها همچنان ادامه پیدا کرد تا اکنون که از سه قاره اروپا، آمریکا و آسیا همچون کشورهای آلمان، کانادا، افغانستان و عراق متقاضی داریم.

■ **از آنجا که شما ۲۰ سال در آموزش و پرورش مشغول خدمت هستید و در این سال‌ها با دانش‌آموزان بسیاری سروکار داشته‌اید، بفرمایید در مدارس، شاهد چه ثمراتی از آموزش مهدالرضا(ع) بوده‌اید؟**

قطعاً ثمرات بسیاری دارد که یکی از آن‌ها این است آموزش را برای معلم کلاس اول راحت کرده است. اغلب دانش‌آموزانی که در مسابقات شرکت می‌کنند و حائز رتبه می‌شوند یا در کارهای فرهنگی مدرسه مشارکت دارند، همان بچه‌هایی هستند که قرآن‌آموز مهدالرضا(ع) بوده‌اند. همچنین بچه‌های مهدالرضا(ع) چون با مفاهیم قرآنی آشنا شده‌اند، تأثیر این آموزش‌ها در رفتار و گفتار آن‌ها مشهود است.

■ **دوده همنشینی با نونهالان قرآن‌آموز حتماً مشمول خاطرات بسیار است؛ در پایان گفت‌وگو مخاطبان روزنامه قدس را به ذکر یکی از آن‌ها میهمان کنید.**

تعدادی قرآن‌آموز مهدالرضا(ع) داشتیم که الان خود آن‌ها مربی مهدالرضا(ع) شده‌اند. در یکی از آزمون‌های مهدالرضا(ع) دختری آمد، من را بغل کرد و گفت: «خانم نوری من از سال ۱۳۷۸ شاگردت بودم». او لیسانس برق داشت و آمده بود مربی مهدالرضا(ع) شود.

الحمدلله بچه‌های مهدالرضا(ع) به شغل‌های خوبی مثل پزشکی، مهندسی، معلمی و... رو آورده‌اند. یک شاگرد دارم که شغل پدرش را در بازار در پیش گرفته و میوه‌فروش شده است. پارسال با پرس‌وجو، من را پیدا کرده و با یک دسته گل به سراغم آمد و گفت: «خانم نوری من شاگرد شما در سال ۱۳۷۸ بودم. آن آموزش‌های شما در مهدالرضا(ع) الان در کارم خیلی تأثیر داشته و سعی کردم چیزهایی که از شما آموختم را در کاسبی‌ام رعایت کنم».

معلم خلاق مدرسه امام رضا(ع) خواجه‌ربیع، زنگ هنر را به کارگاه خودکفایی تبدیل کرده است

دستان هنرآفرین دانش‌آموزی

زهرا زنگنه | دور تا دور این چهاردیواری به سختی به ۲۰ متر می‌رسد. کف آن را میزهای کار شلوغ پر کرده و دیوارهای آن هم با آینه‌های نقاشی شده، صفحه‌های سیاه‌قلم، وسایل چرم‌دوزی، سفال و... پوشیده شده است. به آدم‌هایش که نگاه می‌کنی هرکدام مشغول تولید یک اثر هستند.

اینجا اتاق یک مؤسسه هنری یا فروشگاه تولیدات هنرهای تجسمی نیست. اینجا کلاسی است در یک مدرسه متوسطه دوره اول؛ کلاسی که به همت معلم دوراندیش و دانش‌آموزان هنردوستش تبدیل به یک کارگاه تولید هنرهای سنتی شده است. حالا پسران مدرسه امام رضا(ع) در خیابان خواجه‌ربیع به کمک محسن پاک‌منش که معلمی هنردوست و هنرآموز است، عبارت «از هر انگشتش یک هنر می‌ریزد» را معنی کرده‌اند.

■ **یک مدرسه معمولی با کادر غیرمعمولی**

از زیر تابلو اسم مدرسه که نام امام رضا(ع) بر آن نقش بسته، وارد حیاط شده و بعد به سمت کارگاه بچه‌ها می‌رویم. در مسیر همه چیز معمولی است؛ انگار اینجا هم یک مدرسه متوسطه مثل سایر مدرسه‌هاست. اما وارد کارگاه که می‌شویم، تازه ماجرا شروع می‌شود و متوجه می‌شویم با یک مدرسه با کادر غیرمعمولی طرف هستیم. کادری که به رسالت مدارس امام رضا(ع) توجه کرده و پرورش را مقدم بر آموزش قرار داده‌اند تا بچه‌ها زیر سایه امام رضا(ع) شاد، با انگیزه و توانمند بار بیایند و به سمت خودکفایی قدم بردارند. این را می‌توان از نگاه‌های روشن بچه‌ها به صورت معلمشان فهمید که به مهر در کنار او می‌ایستند و با اشتیاق تمام به دستانش نگاه می‌کنند تا بیاموزند. معلمی که بناست آنچه در سال‌ها آموخته را حالا با همه وجود در اختیار دانش‌آموزانش قرار دهد.

■ **دانش‌آموزان خوشبختی که هنرها می‌آموزند**

آقامعلم، کلاس هنر را از آنچه در ذهن ما می‌گذرد، فراتر برده است. در این مدرسه وقتی زنگ هنر می‌خورد، دانش‌آموزان فقط دنبال قلم خوشنویسی و جعبه مدادرنگی نیستند، از کیسه گچ گرفته تا تکه‌های چرم به دست می‌گیرند و راهی کارگاه می‌شوند. آن‌ها در زنگ هنر آزادند! آزاد برای اینکه یک اثر هنری خلق کنند. این اثر هنری می‌تواند یک صفحه نقاشی باشد یا یک کیف چرمی دست‌دوز، شاید هم یک ظرف سفالی.

محسن پاک‌منش دو روز در هفته در این مدرسه حاضر است. او معلم هنر است و هرچه از نوجوانی تاکنون در حوزه تولیدات صنایع دستی یاد گرفته، ریخته روی میز کار. به دانش‌آموزی چرم‌دوزی می‌آموزد و به دانش‌آموز دیگری طراحی گرافیک. دانش‌آموزان مدرسه امام رضا(ع) خواجه‌ربیع خیلی خوشبخت‌اند که در این سن، آموزش‌های عملی دانشگاه را با معلم هنردوست خود می‌آموزند.

■ **اولویت برایم تدریس است**

آقای پاک‌منش از ۱۸ سالگی انواع و اقسام هنرها را آموزش دیده و حالا هر چه در این ۳۰ سال آموخته را در کلاس هنر با دانش‌آموزانش به اشتراک می‌گذارد. دیپلم هنرهای سنتی دارد، فوق‌دیپلم نقاشی گرفته و در ادامه از طریق دانشگاه فرهیختگان وارد دنیای جذاب معلمی شده و لیسانس هنرهای تجسمی را زیر بغل زده است. او همه دوره تحصیل را به هنر گذرانده و همین موضوع، عرق به هنر را در وجودش پرورانده است. همان چیزی که دوست دارد در صورت بروز استعداد در دانش‌آموزانش هم پرورش یابد.

عشق به هنرهای سنتی اصیل ایرانی سبب شده محسن پاک‌منش از دوران فراغت نوجوانی و جوانی، حداکثر بهره را ببرد و در گذر زمان، آموزش طراحی فرش، بافت فرش، دوخت سنتی، سفال‌گری، آینه‌کاری، کاشی هفت‌رنگی و تذهیب را سپری کند. آموزش‌هایی که حالا به کار او می‌آید و علاوه بر اینکه در این حوزه فعالیت دارد، آن‌ها را به دانش‌آموزانش می‌آموزد.

آقای معلم بیش از ۲۱ سال سابقه تدریس دارد، حالا هفت سالی می‌شود گذرش به خواجه‌ربیع افتاده و وقت کلاس هنر را با بچه‌های این محدوده از شهر می‌گذراند. او علاوه بر سال‌های تدریس، در حوزه‌های فرهنگی و هنری، امور مدیریتی و مربی‌گری را نیز عهده‌دار بوده است اما اولویت برایش تدریس است، چرا که این فضا، روح هنری او را نوازش می‌کند.

■ **مهارت‌آموزی در کنار تعلیم و تربیت**

آقامعلم در نوع خودش، آموزگاری نمونه است که سعی کرده مهارت‌آموزی را در کنار تعلیم و تربیت در بچه‌ها پرورش دهد. او خاطره‌ای از نخستین روزهای تغییر فاز کلاس‌های هنر در مدرسه امام رضا(ع) دارد. آقامحسن تعریف می‌کند: روز اولی که وارد کلاس هنر این مدرسه شدم، یک سفره یک‌بارمصرف کنار کلاس پهن و روی آن شروع کردیم به سفال‌گری. کلاس که تمام شد، دیدیم اصلاً وضع نظافت جالب نیست. این شرایط ادامه‌دار بود و به این نتیجه رسیدیم نمی‌توان این گونه با دانش‌آموزان هنر کار کنیم. از مدیریت درخواست کردیم و به ما دو میز در کتابخانه دادند. دوباره پیگیری کردیم و حالا ما یک کارگاه در مدرسه داریم که محل هنرنمایی تک‌تک این دانش‌آموزان است.

«هنر، تجربه و مهارت» این عنوان تابلویی است که بر سردر کارگاه مدرسه امام رضا(ع) حک شده است. کارگاهی که دانش‌آموزان زنگ هنر خود را در آن سپری می‌کنند. آن‌ها در دوره نونهالی هنر را در اینجا می‌آموزند، با خطا و آزمون آن را تجربه می‌کنند و در نهایت در حوزه‌ای که به آن علاقه دارند مهارت کسب کرده و در ادامه اتفاقات بهتر را تجربه می‌کنند.

«پدر مرحومم پیگیر بودند چیزی را یاد بگیرم که دوست دارم، به همین خاطر در کانون فرهنگی‌تربیتی کودک و نوجوان شهرمان در قوچان از کلاس هنر می‌آمدم، می‌رفتم کلاس خط، از آن کلاس به کلاس دیگر و این موضوع برای من لذت‌بخش بود. من از این لذت می‌بردم که می‌آموزم و تجربه می‌کنم»؛ این جملاتی است که محسن پاک‌منش در وصف دغدغه‌های امروزش بیان می‌کند و ادامه می‌دهد: چون آن زمان، مرور هنرها و تجربه‌های مختلف برایم شیرین بود و زمینه‌ساز درآمد و موفقیت این روزهایم شد، این برایم یک اصل شد که دانش‌آموزان من هم این تجربه را کسب کنند.

■ **کسب درآمد با هنرهایی که آقامعلم آموخت**

کلاس «هنر، تجربه و مهارت» مدرسه امام رضا(ع) فقط خاص زنگ هنر نیست، درِ این کلاس دو روز در هفته به روی دانش‌آموزان باز است. فرقی نمی‌کند در ساعت کلاسی به اینجا سر بزنیم یا زنگ تفریح؛ بچه‌ها در هر فرصتی که بدست می‌آورند، لباس کار می‌پوشند، خود را به کارگاه می‌رسانند و لابه‌لای میزهای کار وول می‌خورند و اثر تولید می‌کنند. از کیف دستی چرمی گرفته تا جاسوئیچی. از آینه رنگ‌کاری شده گرفته تا مجسمه. ظرف‌های سنگی و سفالی و نقاشی و خطاطی هم دیگر تولیدات آن‌هاست که در قفسه نمایشگاهی کارگاهشان می‌توان دید.

دست‌ها داخل مواد و رنگ، صورت‌هایی که حین کار با ابزار سیاه شده و لباس‌های گلی؛ این تصویری است که در چهره دانش‌آموزان داخل کارگاه نمایان می‌شود. بچه‌ها وقتی وارد این کلاس می‌شوند، می‌دانند شاید لباس‌های مرتب و اتوکشیده‌شان کثیف شود، با وجود این با ذوق بسیار می‌آیند و آخر هم باید به زور از کارگاه به سمت کلاس بعدی هدایتشان کرد. به قول آقای پاک‌منش اینجا همه آزادند و کسی نباید نگران نمره باشد، آن‌ها باید استعداد خود را بشناسند و آن را در این کارگاه پرورش دهند. همان اتفاقی که نفرات قبلی رقم زده‌اند، دانش‌آموزان سال‌های گذشته این مدرسه الان و در دوران دانشجویی روی هنرهایی که در متوسطه فراگرفته‌اند، متمرکزند و از آن کسب درآمد می‌کنند.

■ **سودهای ۱۰۰ درصد از هنر دست دانش‌آموزی**

محمد، ساعتی را ساخته که برایش ۴هزار تومان تمام شده و الان تا یک میلیون تومان مشتری دارد. سعید هم سه ظرف رزین خود را با قیمت ۱۰۰هزار تومان ساخته و به زودی به قیمت ۳۰۰هزار تومان به دوستان و آشنایان خواهد فروخت. مجتبی هم کارهای چرمی دوخته که به گفته خودش سود ۵۰۰هزارتومانی به او خواهد رساند. این وضعیت بسیاری از دانش‌آموزان این مدرسه است که به کمک محسن پاک‌منش هنرهای سنتی آموخته‌اند و حالا از این طریق، بخشی از مخارج تحصیل خود را تأمین می‌کنند. آن‌ها گروهی در ایتا درست کرده‌اند، هرکس محصولات خود را در این فضا به اشتراک می‌گذارد و بعد هم می‌فروشد و درآمدش را در جیبش می‌گذارد و همگی در کنار هم از این اتفاقات خوب لذت می‌برند. به گفته آقای پاک‌منش، برخی از بچه‌ها تجربه فروش تولیدات خود از طریق سایت دیوار را هم دارند که مایه امیدواری برای آینده آن‌هاست.

معلم هنرمند منطقه ما با تجربه کار این سال‌ها، به این نتیجه رسیده که با تکیه بر توان دانش‌آموزی و قشر جوان می‌توان در بسیاری از حوزه‌ها به خودکفایی رسید. او می‌گوید: می‌خواهم به تأکید رهبر معظم انقلاب بر مهارت‌آموزی دانش‌آموزان اشاره کنم؛ ایشان در سخنانی تأکید داشتند دانش‌آموز در کنار درس یک مهارت را کسب کند، الان دانش‌آموزان مدرسه ما بیش از یک مهارت دارند که اگر این اتفاق در همه مدارس رقم بخورد، می‌توانند نتایج مثبتی برای شهر و کشورمان به همراه داشته باشد.

نکته‌ها
امام خمینی (ره)

معلمی شریف‌ترین شغل‌هاست

این شغل، شریف‌ترین شغل‌ها و پرمسئولیت‌ترین شغل‌هاست. شریف‌ترین شغل‌هاست، برای اینکه شغل انسان‌سازی است؛ همان شغلی است که تمام انبیا برای همین معنا آمدند. قرآن یک کتاب انسان‌سازی است و نازل شده است برای اینکه انسان درست کند. این شغلی که فرهنگی‌ها دارند ـ چه فرهنگی‌های علوم قدیمه و چه فرهنگی‌های سایر علوم ـ این شغل هم شغل آدم‌سازی است. اگر آدم بسازیم، مملکت ما نجات پیدا می‌کند. باید معلمین توجه داشته باشند اولاً، به شغل شریف خودشان که شغل انبیاست و ثانیاً به مسئولیت خودشان که همان مسئولیت انبیاست. انبیا مسئول‌اند؛ لکن آن‌ها درست عمل می‌کنند؛ از مسئولیت درست بیرون می‌آیند، از امتحان درست بیرون می‌آیند. آن‌ها مأمور به تربیت هستند و تربیت می‌کنند و آن قدری که از عهده‌شان برآمد، عمل کردند. شما هم همان مسئولیت را دارید و همان شرافت را.

در محضر امام

چهارشنبه‌های امام رضایی در محضر احادیث رضوی؛ حدیث سی و دوم

معلمان نیک به خدا نزدیک‌ترند

مریم احمدی شیروان | دوازدهم اردیبهشت سالروز شهادت استاد شهید مطهری، به عنوان روز معلم نامیده شده است. شاید بتوان گفت در میان همه ادیان آسمانی و مکتب‌های موجود در دنیا، بیشترین سفارش و توصیه به علم‌آموزی و تکریم و تجلیل از حق معلم و استاد، در دین مبین اسلام بوده است.

بنابر آیه شریفه «و علّم آدم الأسماء کلّها» خداوند متعال نخستین معلم است و پیامبران الهی که وظیفه تعلیم آیات الهی را بر عهده دارند همه، معلمان بشریت هستند. مقام معلم آن‌قدر با ارزش است که پیامبر گرامی اسلام(ص) خود را معلم نامیده است: «إنّما بعثت معلّماً».

۴۰ چهارشنبه را میهمان کلمات گهربار و حیات‌بخش حضرت علی بن موسی الرضا(ع) هستیم و همراه خوانندگان، شرح یک حدیث رضوی را در گفت‌وگو با اساتید حوزه و دانشگاه بررسی خواهیم کرد. شرح حدیث این هفته را در محضر استاد حوزه و دانشگاه، حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر محمدباقر ربانی هستیم تا از جام معرفت کلمات رضوی، جان تشنه خویش را سیراب کنیم.

■ **با عرض تبریک روز معلم خدمت شما استاد گرامی، صفحات رواق را منور به روایتی از حضرت رضا(ع) درباره علم‌آموزی و اهمیت کار معلمی بفرمایید.**

این روز بزرگ را که به مناسبت شهادت استاد بزرگ حوزه و دانشگاه آیت‌الله شهید مطهری نام‌گذاری شده، گرامی می‌دارم و به‌خصوص برای روح پاک آن دانشمند نمونه و دلسوز پرتلاش، از درگاه خداوند طلب رحمت و رضوان دارم و این روز بزرگ را به همه اساتید کشور عزیزمان ایران، تبریک و تهنیت عرض می‌کنم. همان‌طور که می‌دانید اسلام تأکید بسیاری بر ارزش ذاتی علم و تعلیم و تعلم آن دارد تا جایی که بسیاری از آیات قرآن و روایات پیامبر(ص) و اهل‌بیت(ع) در این باره وارد شده است. بنابر آیه شریفه «و علّم آدم الأسماء کلّها» خداوند متعال نخستین معلم است و پیامبران الهی که وظیفه تعلیم آیات الهی را بر عهده دارند همه، معلمان بشریت هستند. مقام معلم آن‌قدر با ارزش است که پیامبر گرامی اسلام(ص) خود را معلم نامیده است: «إنّما بعثت معلّماً».

از امام رضا(ع) که خود ملقب به عالم آل‌محمد(ع) است و معلم همه بشریت، روایاتی در این باب نقل شده که یکی از مهم‌ترین آن‌ها روایتی است که در آن، امام رضا(ع) از قول پیامبر(ص) به ارزش ذاتی علم و ضرورت تعلیم و تعلم و دلایل اهمیت علم نزد شارع مقدس اشاره می‌فرمایند که به شرح فقره‌ای از این روایت که درباره معلم و ثواب تعلیم و دلایل این ثواب آمده اشاره مختصری خواهم داشت.

■ **امام رضا(ع) چه توصیه‌ای درباره شخصیت معلم دارند و اینکه استاد و مربی چه خصوصیاتی باید داشته باشد؟**

امام رضا(ع) در فراز «فَاطْلُبُوا الْعِلْمَ فِي مَظَانِّهِ» به این اشاره کرده‌اند مسلمان هر جا احتمال دهد علم وجود دارد، باید برای دریافت آن اقدام کند. در فراز بعدی امام به این موضوع اشاره دارند که «وَ اقْتَبِسُوهُ مِنْ أَهْلِهِ» یعنی علم را از اهل آن بگیرید. گر چه با توجه به فقره اول که گذشت، طلب علومی که معارف دینی نیستند حتی اگر نزد مشرک باشند، ضروری و واجب بوده و گمشده عاقل یا مؤمن تلقی شده‌اند، اما علوم مربوط به دین و معارف دینی را باید از افرادی که شایستگی آن را دارند دریافت کرد و با توجه به سخن امیرالمؤمنین علی(ع) که تبعیت از اهل‌بیت(ع) و پیشی نگرفتن از ایشان را توصیه و عقب ماندن از آن‌ها را نهی کردند، اهل بیت(ع) کارشناسان واقعی علوم دینی بوده و مسلمانان تنها مجاز هستند علوم دین را از ایشان دریافت کنند؛ چنان‌که فرموده‌اند: «بر آن‌ها پیشی مگیرید که گمراه می‌شوید و از آنان پس نمانید که تباه می‌شوید».

پس معلوم شد در علم‌آموزی غیر معارف دینی، حتی اگر این علم فقط در دست کفار و مشرکان وجود دارد انسان باید از آن‌ها بیاموزد ولی در علوم دینی، کسب معارف فقط باید از طریق اهل‌بیت(ع) باشد. پس طلب علم که بر همه مسلمانان واجب شده، طریقی دارد که رکن اصلی آن معلم و استاد است. در ادامه این روایت، برخی امتیازها و نقاط مثبت تعلیم و تعلم بیان شده است.

■ **از این امتیازها به‌خصوص در ثواب شغل معلمی برای خوانندگان رواق بگویید تا جامعه ما، ارزش معلم را بیشتر بداند و از ایشان تکریم کند.**

حضرت علی بن موسی الرضا(ع) در ادامه به این مطلب اشاره دارند که یاد دادن و آموزش علم به دیگران اگر برای خدا باشد، حسنه و نیکی است «تَعلیمه لله حَسَنَة؛ یادگیری علم برای خداوند حسنه است». در فقره بعدی حضرت می‌فرمایند مذاکره علم، تسبیح خداست: «الْمُذَاكَرَةَ فِيهِ تَسْبِيحٌ» یعنی سر کلاس نشستن و گوش دادن به درس معلم و استاد، همتراز تسبیح خداوند متعال است. در روایات داریم یک ساعت در طلب علم بودن بهتر از احیای یک شب و یک روز در طلب علم بودن بهتر از ۳۰ ماه روزه است.

سپس حضرت به یک امتیاز دیگر معلمان اشاره دارند و می‌فرمایند، آموزش علم به دیگران، صدقه است: «تَعْلِيمُهُ مِنْ لَا يَعْلَمُهُ صَدَقَةٌ». از دیدگاه امام رضا(ع) آموزش علم به افرادی که نمی‌دانند، نوعی صدقه است، چرا که صدقه، به کمک مالی محدود نمی‌شود، بلکه شامل هر کار خوبی می‌شود، چنان‌که در روایت دیگری فرموده‌اند: «کل معروف صدقة».

امتیاز مهم دیگری که حضرت به آن اشاره می‌فرمایند، این است معلم اگر علم خود را به اهل آن یاد بدهد و آن‌ها را تربیت کند، موجب قرب و نزدیکی او به خداوند می‌شود و می‌توان گفت معلمان نیک، به خدا نزدیک‌ترند. جمله «بَذْلُهُ لِأَهْلِهِ قُرْبَةٌ إِلَى اللّهِ» دلالت بر این مطلب دارد.

■ **با توجه به این حدیث شریف، خطاب به جامعه، مسئولان و نیز معلمان عزیز چیست؟**

گرچه فرصت شرح این حدیث زیبا و پر معنا بسیار کوتاه بود اما خلاصه و پیام آن را می‌توان برای معلمان عزیز این دانست که قدر این شغل مهم را بدانند و آن را با هیچ بهای مادی تعویض نکنند و اخلاص و تقرب الهی را هدف خود در این شغل مهم قرار دهند. پیام دوم خطاب به مسئولان و جامعه است، همان‌گونه که احترام و تجلیل از انبیای الهی لازم است، باید جانشینان آنان در تعلیم و ارشاد دیگران به معرفت و بینش را تکریم و تعظیم کنند و به‌گونه‌ای شود که شغل معلمی در جامعه از احترام و ارزشی فوق‌العاده برخوردار شود.

برش

معلمی هم آداب دارد

معلم نسبت به خودش باید مسائلی را مراعات کند، از جمله اینکه صلاحیت و شایستگی تعلیم در تمام مظاهر وجود و رفتارش نمایان باشد، حیثیات و شئون علم را رعایت کند، از تعلیم علم دریغ نورزد و در بذل و انفاق علم بکوشد، گفتارش را با عمل تأیید کند، حتی اگر به‌واسطه عذری توصیه خودش را به‌خاطر امر مهم‌تری انجام نمی‌دهد، عذرش را به دیگران اعلام کند. در اظهار حق و مقابله با بدعت‌ها شهامت داشته باشد، به مردم و اموال آن‌ها طمع نداشته باشد و... .

قم عن مجلسك لابيك و معلمك و إن كنت أميرا

به احترام پدر و معلمت از جا برخیز، اگرچه فرمانروا باشی.